CHERNIVTSI
LAW SCHOOL

ЧЕРНІВЕЦЬКИЙ
НАЦІОНАЛЬНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ЮРІЯ ФЕДЬКОВИЧА

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича

Юридичний факультет

Кафедра міжнародного права та порівняльного правознавства

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Декан юридичного факультету
____проф. Віталій ГОРДЄЄВ
«28» серпня 2026 року

РОБОЧА ПРОГРАМА
навчальної дисципліни

ОРГАНИ МІЖНАРОДНОГО ПРАВОСУДДЯ
вибіркова навчальна дисципліна

Освітня програма: «Міжнародне право»
Спеціальність: 293 Міжнародне право
Галузь знань: 29 Міжнародні відносини
Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)
Юридичний факультет
Мова навчання: українська

Чернівці, 2026 рік

Робоча програма навчальної дисципліни «Органи міжнародного правосуддя» складена відповідно до освітньої програми «Міжнародне право» підготовки здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 293 Міжнародне право галузі знань 29 Міжнародні відносини.

Розробники:

Карвацька Світлана Богданівна, *професор, доктор юридичних наук, професор*
Лабик Анастасія Русланівна, *асистент*

Викладачі, що забезпечують читання даної дисципліни

Карвацька Світлана Богданівна, *професор, доктор юридичних наук, професор*
Лабик Анастасія Русланівна, *асистент*

Затверджено на засіданні кафедри Міжнародного права та порівняльного правознавства
Протокол № 1 від «27» серпня 2026 року

В.о. завідувача кафедри
міжнародного права
та порівняльного правознавства ___ **д.ю.н., проф. Світлана КАРВАЦЬКА**

Схвалено науково-методичною комісією юридичного факультету
Протокол № 1 від «28» серпня 2026 року

Голова науково-методичної комісії _____ **PhD, ас. Лаура БЗОВА**

Метою навчальної дисципліни є оволодіння студентами теоретичними знаннями та практичними навичками щодо механізмів функціонування міжнародних судових органів, визначення їхньої юрисдикції та компетенції, аналізу процесуальних документів і судових рішень.

Результати навчання. У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач володітиме наступними компетентностями, що закріплені в Освітній програмі «Міжнародне право» підготовки здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 293 Міжнародне право:

Загальні компетентності

ЗК 1. Здатність до розуміння причинно-наслідкових зв'язків й уміння їх використовувати у професійній і соціальній діяльності.

ЗК 8. Здатність до критичного аналізу та оцінки сучасних досягнень у сфері права

ЗК 12. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації, зокрема, в міжнародному контексті.

Фахові компетентності

ФК 4. Здатність застосовувати інтелектуальний інструментарій, понятійно-категоріальний апарат, необхідний для формування професійної позиції правника-міжнародника.

ФК 12. Уміння здійснювати юридичний аналіз та юридичну кваліфікацію явищ міжнародного життя на основі міжнародноправових норм.

ФК 13. Здатність застосовувати юридичну аргументацію.

ФК 14. Здатність надавати юридичні висновки і консультації з питань міжнародного права, національного права України та права зарубіжних держав; визначати юридичні ризики зовнішньополітичних або зовнішньоекономічних ініціатив, встановлювати шляхи їхньої мінімізації.

Програмні результати навчання

РН 3. Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати.

РН 5. Обґрунтовувати власну думку щодо правотворчої та правозастосовчої діяльності у міжнародному праві.

РН 19. Забезпечувати реалізацію Конституції, законів України та відповідних міжнародних конвенцій у випадку посягань на права і свободи, честь і гідність людини, права держави, права юридичних осіб, об'єднань громадян тощо.

Опис навчальної дисципліни
Загальна інформація

Форма навчання	Рік підготовки	Семестр	Кількість		Кількість годин						Вид підсумкового контролю
			кредитів	годин	лекції	практичні	семінарські	лабораторні	самостійна робота	індивідуальні завдання	
Денна	IV	VII	3.0	90	15	15	-	-	60	-	залік
Заочна	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Структура змісту навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем навчальних занять	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		лекц.	практ.	лаб.	інд.	срс		лекц.	практ.	лаб.	інд.	срс
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Змістовий модуль 1. Міжнародне правосуддя в архітектурі міжнародного права												
Тема 1. Історичні передумови становлення та розвитку міжнародного правосуддя	13	2	2	-	-	9	-	-	-	-	-	-
Тема 2. Міжнародний Суд ООН: організація, компетенція та практика розгляду справ	13	2	2	-	-	9	-	-	-	-	-	-
Тема 3. Міжнародний трибунал з морського права: компетенція та практика вирішення спорів	13	2	2	-	-	9	-	-	-	-	-	-
Тема 4. Суд Європейського Союзу: інституційна структура та механізми	15	3	3	-	-	9						

судового захисту												
Разом за ЗМ1	54	9	9	-	-	36	-	-	-	-	-	-
Змістовий модуль 2. Окремі питання сучасного міжнародного правосуддя та досвід України												
Тема 5. Міжнародні кримінальні суди й трибунали: становлення, юрисдикція та практика	12	2	2	-	-	8	-	-	-	-	-	-
Тема 6. Європейський суд з прав людини: процедура розгляду справ і значення судової практики	12	2	2	-	-	8	-	-	-	-	-	-
Тема 7. Справи щодо України в міжнародних судових установах: правові механізми захисту та притягнення до відповідальності	12	2	2	-	-	8	-	-	-	-	-	-
Разом за ЗМ 2	36	6	6	-	-	24	-	-	-	-	-	-
Усього годин	90	15	15	-	-	60	-	-	-	-	-	-

Тематика лекційних занять з переліком питань

№	Назва теми з основними питаннями
1	**Тема 1. Історичні передумови становлення та розвитку міжнародного правосуддя** 1. Становлення інституту міжнародного правосуддя 2. Міжнародні третейські суди і арбітраж в Стародавньому світі 3. Ідея міжнародного правосуддя в контексті розвитку науки міжнародного права в XVII - XIX ст. 4. Перша Гаазька конференція миру 1899 року і рішення про створення Постійної палати третейського суду в Гаазі 5. Вашингтонська конференція миру 1907 року і створення Центральноамериканської суду (1907-1918 рр.) 6. Постійна палата міжнародного правосуддя при Лізі Націй (1922-1940 рр.)
2	**Тема 2. Міжнародний Суд ООН: організація, компетенція та практика розгляду справ** 1. Історія створення Міжнародного Суду ООН 2. Компетенція Суду

	3. Організація Суду 4. Порядок судочинства 5. Вироблення консультативних рішень Суду і їх юридична сила 6. Приклади судових рішень (територіальні суперечки, справи про застосування державами сили) 7. Приклади консультативних висновків 8. МС ООН та справи України
3	**Тема 3. Міжнародний трибунал з морського права: компетенція та практика вирішення спорів** 1. Історія створення Міжнародного трибуналу з морського права 2. Організація Міжнародного трибуналу з морського права 3. Компетенція Міжнародного трибуналу з морського права 4. Провадження справ Міжнародним трибуналом з морського права 5. Приклади рішень Міжнародного трибуналу з морського права 6. Рішення Міжнародного трибуналу з морського права щодо України
4	**Тема 4. Суд Європейського Союзу: інституційна структура та механізми судового захисту** 1. Історія створення Суду Європейського Союзу 2. Функції Суду Європейського Союзу 3. Склад Суду Європейського Союзу 4. Організація роботи Суду Європейського Союзу 5. Типи справ, які розглядає Суд Європейського Союзу
5	**Тема 5. Міжнародні кримінальні суди й трибунали: становлення, юрисдикція та практика** 1. Міжнародний військовий трибунал для суду і покарання головних військових злочинців європейських країн 1945 року 2. Міжнародний військовий трибунал для Далекого Сходу 1946 року 3. Міжнародний трибунал для судового переслідування осіб, відповідальних за серйозні порушення міжнародного гуманітарного права, вчинені на території колишньої Югославії 1993 року 4. Інтернаціоналізовані міжнародні кримінальні суди: Спеціальний суд по Сьєрра-Леоне 5. Суди, створені в рамках Місії ООН у справах тимчасової адміністрації в Косово 6. Спеціальний трибунал по Лівану 7. Міжнародний кримінальний суд 8. Справи за позовом України в Міжнародному кримінальному суді
6	**Тема 6. Європейський суд з прав людини: процедура розгляду справ і значення судової практики** 1. Історія виникнення ЄСПЛ 2. Умови подання скарги до ЄСПЛ 3. Компетенція Європейського суду з прав людини 4. Рішення Європейського суду з прав людини 5. Склад ЄСПЛ 6. Структура і юрисдикція ЄСПЛ 7. Судова практика ЄСПЛ 8. Судова практика ЄСПЛ як джерело національного права, зокрема права України 9. ЄСПЛ і справи щодо України
7	**Тема 7. Справи щодо України в міжнародних судових установах: правові механізми захисту та притягнення до відповідальності** 1. Справи щодо України у міжнародних судових установах

	2. Загальна характеристика справ щодо України у міжнародних судових установах до 24 лютого 2022 року 3. Ухвалення рішення ЄСПЛ за запитом українського уряду від 24 лютого 2022 року про призупинення розгляду справ, що стосуються України від 2 березня 2022 року 4. Подання позову 26 лютого 2022 року Україною до МС ООН проти рф на підставі Конвенції про запобігання злочину геноциду та покарання за нього. Рішення МС ООН від 16 березня 2022 року про зобов'язання для Росії 5. Розробка механізмів підтримки розслідувань злочинів геноциду, воєнних злочинів та злочинів проти людяності. Створення спеціального Трибуналу щодо злочинів проти миру

Тематика практичних занять з переліком питань

№	Назва теми
1	**Тема 1. Історичні передумови становлення та розвитку міжнародного правосуддя** 1. Виникнення та основні етапи становлення інституту міжнародного правосуддя. 2. Міжнародні третейські суди й арбітражні механізми у Стародавньому світі. 3. Розвиток концепції міжнародного правосуддя у працях представників науки міжнародного права XVII–XIX століть. 4. Гаазькі конференції миру 1899 та 1907 років: значення для інституціоналізації міжнародного правосуддя. 5. Постійна палата міжнародного правосуддя при Лізі Націй: організаційні засади, компетенція та історичне значення.
2	**Тема 2. Міжнародний Суд ООН: організація, компетенція та практика розгляду справ** 1. Історія створення, правовий статус та місце Міжнародного Суду ООН у системі міжнародного правосуддя. 2. Склад, структура та організація діяльності Міжнародного Суду ООН. 3. Юрисдикція Міжнародного Суду ООН: підстави здійснення та категорії справ, що розглядаються. 4. Порядок судового провадження та правова природа рішень і консультативних висновків Міжнародного Суду ООН. 5. Практика Міжнародного Суду ООН у справах, пов'язаних з Україною: юрисдикційні підстави, правові позиції та значення ухвалених рішень.
3	**Тема 3. Міжнародний трибунал з морського права: компетенція та практика вирішення спорів** 1. Правові передумови створення Міжнародного трибуналу з морського права та його місце в системі міжнародного правосуддя. 2. Склад, структура й організаційні засади діяльності Міжнародного трибуналу з морського права. 3. Компетенція Трибуналу відповідно до Конвенції ООН з морського права 1982 року. 4. Процедури розгляду справ, застосування тимчасових заходів і виконання рішень Міжнародного трибуналу з морського права.

	5. Практика Міжнародного трибуналу з морського права у справах, пов'язаних з Україною: правові підстави, зміст рішень та їх міжнародно-правові наслідки.
4	**Тема 4. Суд Європейського Союзу: інституційна структура та механізми судового захисту** 1. Історія становлення Суду Європейського Союзу та його роль у забезпеченні єдності права ЄС. 2. Правовий статус, склад і структура Суду Європейського Союзу. 3. Основні функції та компетенція Суду Європейського Союзу. 4. Організація судового провадження та взаємодія Суду ЄС із національними судами держав-членів. 5. Основні категорії справ, що розглядаються Судом ЄС: провадження щодо порушення зобов'язань, оскарження актів інституцій ЄС та преюдиційні запити.
5	**Тема 5. Міжнародні кримінальні суди й трибунали: становлення, юрисдикція та практика** 1. Нюрнберзький і Токійський міжнародні військові трибунали: правові засади діяльності та значення для розвитку міжнародного кримінального права. 2. Міжнародні кримінальні трибунали ad hoc щодо колишньої Югославії та інших міжнародних конфліктів: особливості створення, юрисдикції й діяльності. 3. Інтернаціоналізовані та спеціальні кримінальні судові установи: Спеціальний суд по Сьєрра-Леоне, судові механізми в Косово та Спеціальний трибунал по Лівану. 4. Міжнародний кримінальний суд: юрисдикція, принцип комплементарності, порядок здійснення провадження та види міжнародних злочинів. 5. Діяльність міжнародних кримінальних судових установ у контексті ситуації в Україні: розслідування міжнародних злочинів, видача ордерів на арешт і проблеми забезпечення відповідальності.
6	**Тема 6. Європейський суд з прав людини: процедура розгляду справ і значення судової практики** 1. Історія створення, правовий статус і місце Європейського суду з прав людини в системі міжнародного захисту прав людини. 2. Склад, структура, компетенція та юрисдикція Європейського суду з прав людини. 3. Умови прийнятності індивідуальних заяв, вимога вичерпання національних засобів юридичного захисту та строки звернення до ЄСПЛ. 4. Процедура розгляду справ, види рішень ЄСПЛ, їх обов'язковість і механізми виконання. 5. Практика ЄСПЛ у справах проти України та її значення для розвитку національного законодавства, судової практики й захисту прав людини.
7	**Тема 7. Справи щодо України в міжнародних судових установах: правові механізми захисту та притягнення до відповідальності** 1. Загальна характеристика справ щодо України в міжнародних судових установах до 24 лютого 2022 року. 2. Практика Європейського суду з прав людини щодо України в контексті збройної агресії Російської Федерації та особливості міждержавних заяв.

	3. Розгляд Міжнародним Судом ООН справи України проти Російської Федерації на підставі Конвенції про запобігання злочину геноциду та покарання за нього: рішення від 16 березня 2022 року та подальший розвиток провадження. 4. Діяльність Міжнародного кримінального суду щодо ситуації в Україні: розслідування воєнних злочинів, злочинів проти людяності та інших злочинів, що належать до його юрисдикції. 5. Міжнародно-правові механізми забезпечення відповідальності за злочин агресії проти України: міжнародне співробітництво, документування злочинів і створення спеціального трибуналу.

Завдання для самостійної роботи студентів

Самостійна робота студента є основним засобом оволодіння навчальним матеріалом і виконується в поза аудиторний час, передбачений тематичним планом навчальної дисципліни.

Під час вивчення навчальної дисципліни студенти повинні навчитися самостійно мислити, поглиблювати засвоєні теоретичні знання, опановувати практичні навички прийняття правових рішень. Відповіді на питання повинні бути законспектовані, їхнє викладення має бути стислим і чітким, обов'язковими є посилання на використані джерела.

Форма контролю самостійної роботи – перевірка конспекту або обговорення на семінарському занятті. Питання, відведені для самостійної роботи, виносяться на поточний, модульний і підсумковий семестровий контроль.

З метою самостійного визначення рівня засвоєння теоретичного матеріалу студентам пропонуються питання для самоконтролю набутих знань.

№	Назва теми	Завдання для самостійної роботи	К-сть год.
1	Історичні передумови становлення та розвитку міжнародного правосуддя	Охарактеризуйте еволюцію міжнародних третейських судів та арбітражних механізмів від Стародавнього світу до кінця XIX століття. Проаналізуйте історичне значення Гаазьких конференцій миру 1899 та 1907 років для інституціоналізації міжнародного правосуддя. Визначте компетенцію та оцініть роль Постійної палати міжнародного правосуддя при Лізі Націй у формуванні сучасних міжнародних судів.	9
2	Міжнародний Суд ООН: організація, компетенція та практика розгляду справ	Проаналізуйте підстави здійснення юрисдикції Міжнародного Суду ООН та порядок його судового провадження. Охарактеризуйте правову природу, обов'язковість рішень та консультативних висновків Міжнародного Суду ООН. Дослідіть практику Міжнародного Суду ООН у справах, пов'язаних з Україною, звернувши увагу на юрисдикційні підстави та значення ухвалених рішень.	9
3	Міжнародний трибунал з	Охарактеризуйте правові передумови створення та компетенцію Міжнародного трибуналу з	9

	морського права: компетенція та практика вирішення спорів	морського права відповідно до Конвенції ООН 1982 року. Проаналізуйте процедуру застосування тимчасових заходів Міжнародним трибуналом з морського права та механізми виконання його рішень. Визначте міжнародно-правові наслідки рішень Міжнародного трибуналу з морського права у справах, пов'язаних з Україною.	
4	Суд Європейського Союзу: інституційна структура та механізми судового захисту	Проаналізуйте інституційну структуру Суду ЄС та його роль у забезпеченні єдності європейського права. Охарактеризуйте порядок взаємодії Суду ЄС із національними судами держав-членів у межах преюдиційних запитів. Порівняйте основні категорії справ, що розглядаються Судом ЄС (провадження щодо порушення зобов'язань та оскарження актів інституцій ЄС).	9
5	Міжнародні кримінальні суди й трибунали: становлення, юрисдикція та практика	Порівняйте правові засади діяльності та юрисдикцію Нюрнберзького і Токійського трибуналів із міжнародними кримінальними трибуналами ad hoc. Проаналізуйте юрисдикцію Міжнародного кримінального суду та розкрийте сутність принципу комплементарності. Охарактеризуйте діяльність міжнародних кримінальних судових установ у контексті розслідування міжнародних злочинів на території України та видачі ордерів на арешт.	8
6	Європейський суд з прав людини: процедура розгляду справ і значення судової практики	Проаналізуйте умови прийнятності індивідуальних заяв до ЄСПЛ, зокрема вимогу вичерпання національних засобів юридичного захисту. Охарактеризуйте види рішень ЄСПЛ, механізми їх виконання та їхню обов'язковість для держав-учасниць. Визначте вплив практики ЄСПЛ у справах проти України на розвиток національного законодавства та судової практики.	8
7	Справи щодо України в міжнародних судових установах: правові механізми захисту та притягнення до відповідальності	Проаналізуйте особливості розгляду міждержавних заяв України проти Російської Федерації в ЄСПЛ у контексті збройної агресії. Охарактеризуйте хід і значення провадження у справі України проти РФ у Міжнародному Суді ООН (щодо звинувачень у геноциді). Визначте міжнародно-правові механізми забезпечення відповідальності за злочин агресії проти України, зокрема перспективи створення спеціального трибуналу.	8

Критерії оцінювання самостійної роботи студента

Самостійна робота оцінюється за результатами перевірки конспектів, письмових завдань (есе, рефератів), ведення термінологічного словника, виконання тестів та обговорення матеріалу відповідно до таких критеріїв:

5 балів - здобувач у повному обсязі володіє матеріалом, глибоко та всебічно розкриває зміст питань для самостійного опрацювання. Відповіді чітко та стисло законспектовані. Здобувач самостійно й аргументовано викладає матеріал під час обговорення, робить обов'язкові посилання на джерела та використовує як обов'язкову, так і додаткову літературу.

4 бали - здобувач на достатньому рівні володіє навчальним матеріалом, впевнено та обґрунтовано його викладає. У підготовленому конспекті зміст питань розкрито з використанням переважно обов'язкової літератури. Здобувач допускає лише поодинокі несуттєві неточності, які здатний виправити самостійно.

3 бали - здобувач загалом володіє матеріалом та викладає його основний зміст, проте робить це без глибокого всебічного аналізу та аргументації. Матеріал підготовлено без використання всієї необхідної літератури. Здобувач допускає окремі суттєві неточності та помилки під час відповіді.

2 бали - здобувач лише фрагментарно або частково володіє матеріалом, викладає його поверхово, неповно і без належного обґрунтування. Під час обговорення здобувач плутається в базовій термінології, не здатний до самостійної аргументації та потребує навідних питань від викладача.

1 бал - здобувач мінімально володіє навчальним матеріалом. Він не в змозі викласти зміст питань самостійної роботи, не розуміє теоретичного матеріалу та допускає суттєві помилки.

Методи навчання

Викладання засноване на тісній взаємодії між викладачем та здобувачем із використанням інтерактивних методів з тим, щоб допомогти студентам розвивати аналітичні навички, здатність до логічно-обґрунтованої аргументації та розуміння міжнародно-правових аспектів з позицій доктрини та принципу верховенства права. Під час лекційних занять, в основному, використовуються пояснювально-ілюстративний, пізнавально-пошуковий та інтерактивний методи навчання і викладання: пояснення нового матеріалу, що має проблемний характер, у формі повідомлень, дискусій, консультацій, розв'язання ситуативних завдань, із застосуванням новітніх інформаційно- комунікаційних технологій; організація лекції у формі, коли студенти можуть аргументовано висловлювати свої погляди та аналізувати позиції різних країн, демонстрація презентацій, інтерактивних платформ, віртуальних екскурсій до європейських інституцій тощо з тематики лекційного заняття.

Поєднання компетентнісного та інтерактивного підходів становить основу організації та проведення практичних занять з дисципліни. Використовується індивідуальна або групова робота, що передбачає колоквіуми, дебати, розв'язання реальних кейсів, завдань, які вимагають збору, систематизації та аналізу інформації з національних і міжнародних джерел, її міжнародно-правової оцінки. Окрім цього, застосовується метод використання інформаційно-комунікаційних технологій, зокрема демонстрація презентацій, доповідей, рефератів, есе, колективна робота з нормативною базою.

Для забезпечення ефективного засвоєння міждисциплінарного матеріалу у процесі викладання освітнього компонента використовується комплексний підхід, що поєднує традиційні та інноваційні методи навчання.

Методи формування професійної компетентності (набуття теоретичних знань):

- проблемна лекція (розкриття теоретичного матеріалу через призму актуальних правових колізій (наприклад, конфлікт між стрімким розвитком систем штучного інтелекту та фундаментальним правом особи на приватність);
- лекція-візуалізація (використання мультимедійних презентацій, інфографік, блок-схем та таблиць для наочного пояснення складної архітектури європейського законодавства та алгоритмів опрацювання даних);
- дискусія (залучення здобувачів до аргументованого обговорення проблемних питань під час практичних занять, стимулювання критичного мислення щодо доктринальних концепцій цифрових прав людини).

Методи формування практичних умінь та навичок:

- Case study (системний аналіз та розв'язання реальних правових ситуацій на основі прецедентної практики Європейського суду з прав людини та Суду Справедливості ЄС);
- юридичне моделювання та Moot court (симуляція процедури судових засідань або оскарження рішень наглядових органів);
- метод аналізу та розробки юридичних документів (практична робота зі складання політики конфіденційності, форми надання згоди, звітів з оцінки впливу на захист даних та аналізу міжнародних нормативних документів);
- робота з правовими першоджерелами (самостійний пошук та опрацювання студентами рішень міжнародних судів і рекомендацій європейських інституцій у цифрових архівах та бібліотечних базах).

Методи стимулювання пізнавальної активності та самостійної роботи:

- проєктний метод (робота в малих групах над розробкою комплексних стратегій захисту даних для гіпотетичних клієнтів)
- метод наукового пошуку (підготовка індивідуальних науково-аналітичних есе, тез для студентських науково-практичних конференцій та розробка мультимедійних презентацій для публічного захисту);
- взаємооцінювання (критичний аналіз студентами юридичних документів чи презентацій, підготовлених колегами).

Система контролю та оцінювання

Форми проведення занять: лекції, практичні заняття. Організація роботи слухачів передбачає понятєво-категоріальний масив з кожної теми, контрольні питання та самостійні завдання, роботу з науковою літературою, а також розв’язання проблемних ситуацій та дослідно-творчих завдань.

Поточний контоль: здійснюється на заняттях через індивідуальне і фронтальне усне опитування, бліц-опитування; письмові самостійні роботи (реферати, есе); ведення термінологічного словника; практичні, індивідуальні та

самостійні завдання; розв'язання творчих задач; взаємоконтроль слухачів у парах і групах; самоконтроль тощо. Особливого значення набуває тестова форма контролю та оцінювання навчальних досягнень студентів.

Методи поточного контролю:

- індивідуальне і фронтальне усне опитування;
- бліц-опитування;
- письмові самостійні роботи (реферати, есе);
- ведення термінологічного словника;
- виконання практичних, індивідуальних та самостійних завдань;
- розв'язання проблемних ситуацій та правових задач;
- тестування (стандартизовані тести);
- презентації результатів досліджень.

Форми контролю:

- **поточний контроль** (здійснюється на практичних заняттях та за результатами виконання завдань самостійної роботи);
- **підсумковий контроль** (залік).

Критерії оцінювання поточного та підсумкового контролю

Поточний контроль проводиться на кожному практичному занятті та за результатами виконання завдань самостійної роботи. Він передбачає оцінювання теоретичної підготовки здобувачів вищої освіти із зазначеної теми (у тому числі, самостійно опрацьованого матеріалу) під час роботи на практичних заняттях та набутих практичних навичок під час виконання індивідуальних завдань.

Критерії оцінювання поточного контролю

9 балів – системно та у повному обсязі володіє навчальним матеріалом конкретної теми, демонструє високий рівень критичного мислення. Самостійно, креативно та бездоганно аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових завдань, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань. Модерує дискусію, доповнює та аналізує виступи колег, вільно оперуючи обов'язковою, додатковою літературою та першоджерелами. Без помилок вирішив усі тестові завдання.

8 балів – у повному обсязі володіє навчальним матеріалом конкретної теми, самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових завдань, може глибоко та всебічно розкрити зміст теоретичних питань та практичних завдань, доповнює та коментує виступи колег, бере активну участь у обговоренні теоретичних питань практичного заняття, використовуючи при цьому як обов'язкову, так і додаткову літературу, а також без помилок вирішив усі тестові завдання, якщо такі були передбачені.

7 балів – на високому рівні володіє навчальним матеріалом конкретної теми, впевнено та обґрунтовано його викладає. Повною мірою розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, активно залучаючи обов'язкову та частково додаткову літературу. Під час виступу чи обговорення допускає лише поодинокі несуттєві неточності, які здатний самостійно виправити. Правильно вирішив переважну більшість (близько 80-90%) тестових завдань.

6 балів – достатньо володіє навчальним матеріалом конкретної теми, достатньо обґрунтовано його викладає під час усних виступів та письмових завдань, в основному розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу. Але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки. Правильно вирішив більшість тестових завдань.

5 балів – на базовому рівні володіє навчальним матеріалом, викладає його зміст, проте подача має переважно репродуктивний (описовий) характер. Під час усних виступів та письмових завдань бракує глибокого всебічного аналізу. Використовує переважно базовий конспект чи обов'язкову літературу, допускає окремі фактологічні неточності чи логічні порушення у відповіді. Правильно вирішив більше половини тестових завдань.

4 бали – загалом володіє навчальним матеріалом, викладає його основний зміст під час усних виступів та письмових завдань, але без глибокого всебічного аналізу та аргументації, без використання необхідної літератури, допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки. Правильно вирішив половину тестових завдань.

3 бали – фрагментарно володіє навчальним матеріалом. Викладає його неповно, часто потребує навідних питань від викладача. Під час усних виступів та письмових відповідей плутається в базовій термінології, не здатний до самостійної аргументації. Правильно вирішив менше половини тестових завдань.

2 бали – частково володіє навчальним матеріалом. Поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає його під час усних виступів та письмових відповідей, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності. Правильно вирішив невелику частину тестових завдань.

1 бал – мінімально володіє навчальним матеріалом, не в змозі викласти зміст більшості питань теми під час усних виступів та письмових завдань, допускаючи при цьому суттєві помилки. Правильно вирішив лише окремі тестові завдання.

0 балів – зовсім не володіє навчальним матеріалом та не може його викласти, не розуміє змісту теоретичних питань та не в змозі виконати практичні (тестові) завдання. Не вирішив жодного тестового завдання.

Підготовка творчих завдань (есе, презентацій) – 2 бали:

Есе – це самостійна творча робота, де у вільній формі висловлюються особисті думки на тему, передбачену Робочою програмою навчальної дисципліни.

Презентація – це творча самостійно підготовлена мультимедійна робота на визначену тему, передбачену Робочою програмою навчальної дисципліни і представлена на розгляд під час практичного заняття.

Критерії оцінювання підсумкового контролю

45-50 балів отримують студенти, які повно та ґрунтовно розкрили зміст питання, використавши при цьому не лише обов'язкову, а й додаткову літературу.

41-44 бали отримують студенти, які в цілому розкрили зміст питання, однак не повно і допустили деякі неточності. При цьому не використали на достатньому рівні обов'язкову літературу.

37-40 балів отримують студенти, які правильно визначили сутність питання,

але розкрили його не повністю, допустивши деякі незначні помилки.

34-36 балів отримують студенти, які правильно визначили сутність питання, розкривши його лише частково і допустивши при цьому окремі помилки, котрі не впливають на загальне розуміння питання.

30-33 бали отримують студенти, які правильно визначили сутність питання, недостатньо або поверхово розкрили більшість його окремих положень і допустили при цьому окремі помилки, які частково вплинули на загальне розуміння проблеми.

0-29 балів отримують студенти, які частково та поверхово розкрили лише окремі положення питання і допустили при цьому суттєві помилки, котрі значно вплинули на загальне розуміння питання.

Підсумкова оцінка, як показник результатів вивчення навчальної дисципліни, складається із сумарної кількості балів за поточне оцінювання – **50 балів** та підсумкового модуль – контролю (залік) – **50 балів,** за **100-бальною університетською шкалою.**

Підсумковий семестровий контроль оцінюється **від 0 до 100** балів і переводиться у національну шкалу та шкалу ЄКТС:

- здобувачам вищої освіти, які повністю оволоділи програмою навчальної дисципліни на творчому рівні, можуть дати відповіді на всі питання курсу, опанували рекомендовану літературу, виставляють оцінку **A**. При цьому оцінку - 100 балів, як виняток, можуть отримати тільки здобувачі вищої освіти, які, крім відмінних знань за програмою дисципліни, виявили активність в науково-дослідній роботі за тематикою курсу, стали призерами студентських олімпіад, виступали на конференціях тощо;
- здобувачам вищої освіти, які оволоділи програмою навчальної дисципліни на творчому рівні, проте у відповідях допустили незначні неточності, ставлять оцінку **B**;
- здобувачам вищої освіти, які в основному оволоділи програмою навчальної дисципліни на продуктивному рівні, проте у відповідях допускають несуттєві помилки, ставлять оцінку **C**;
- здобувачам вищої освіти, які показали задовільні результати оволодіння Робочою програмою навчальної дисципліни на репродуктивному рівні й при відповідях допускають помилки, ставлять оцінку **D**;
- здобувачам вищої освіти, які виявили мінімально достатній рівень знань з дисципліни, необхідний для продовження навчання, вивчили основні терміни курсу та орієнтуються в матеріалі базового підручника, ставлять оцінку **E**.
- здобувачі вищої освіти, які за результатами вивчення дисципліни отримали незадовільні оцінки **FX** або **F**, повинні додатково виконати індивідуальні завдання для підвищення рівня своїх знань і при оцінці FX повторно перескласти підсумковий контроль, а при оцінці F пройти повторний курс вивчення дисципліни зі складанням підсумкового контролю.

Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне оцінювання (*аудиторна та самостійна робота*)							Кількість балів (екзаменаційна робота)	Сумарна к-ть балів
Змістовий модуль №1				Змістовий модуль № 2				
Т1	Т2	Т3	Т4	Т5	Т6	Т7	50	100
7	6	6	6	8	8	9		

Т1, Т2 ... Т7 – теми змістових модулів.

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Оцінка за національною шкалою	**Оцінка за шкалою ЄКТС**	
	Оцінка (бали)	**Пояснення за розширеною шкалою**
Відмінно	A (90-100)	відмінно
Добре	B (80-89)	дуже добре
	C (70-79)	добре
Задовільно	D (60-69)	задовільно
	E (50-59)	достатньо
Незадовільно	FX (35-49)	(незадовільно) з можливістю повторного складання
	F (1-34)	(незадовільно) з обов'язковим самостійним опрацюванням освітнього компоненту до перескладання

Перелік питань для самоконтролю та підсумкового контролю навчальних досягнень студентів

1. Поняття міжнародного спору.
2. Принцип мирного вирішення спорів.
3. Мирні засоби вирішення спорів.
4. Функції міжнародних судових органів.
5. Загальна характеристика міжнародних судів, їх види.
6. Основні риси міжнародних судових органів
7. Класифікаційні критерії міжнародних судів за сферою дії і обсягом компетенції. Універсальні і регіональні міжнародні суди.
8. Міжнародні суди загальної та спеціальної компетенції.
9. Принципи організації і діяльності міжнародних судів.
10. Сучасні тенденції розвитку міжнародних судових процедур.
11. Історія виникнення міжнародних судових органів.
12. Правові основи організації та функціонування міжнародних судовихустанов.
13. Класифікаційні критерії міжнародних судових установ.
14. Види міжнародних судових установ
15. Спільність і відмінність міжнародних судів і міжнародних арбітражнихсудів.
16. Особливості контрольних механізмів щодо виконання рішень міжнародних судів.
17. Компетенція Міжнародного Суду Організації Об'єднаних Націй.

18. Судочинство в Міжнародному Суді ООН.
19. Правові основи створення та діяльності Міжнародного кримінальногосуду.
20. Правові основи створення та діяльності Міжнародного трибуналу зморського права.
21. Правові основи організації та діяльності Суду Європейського союзу.
22. Порядок формування Суду Європейського союзу.
23. Юрисдикція Суду Європейського союзу.
24. Спеціалізовані судові палати Суду Європейського союзу.
25. Створення, становлення і розвиток Європейського суду з прав людини.
26. Порядок формування комітетів, палат і Великої палати Європейського суду з прав людини.
27. Правила звернення до Європейського суду з прав людини і критеріїв прийнятності справ до розгляду.
28. Правила оформлення та подання скарги до Європейського суду з правлюдини.
29. Міжнародний суд Організації Об'єднаних Націй.
30. Статут Міжнародного Суду як невід'ємна частина Статуту ООН і учасники статуту Міжнародного Суду.
31. Обрання суддів, склад і структура Міжнародного Суду.
32. Компетенція Міжнародного Суду ООН.
33. Міжнародні кримінальні суди.
34. Принципи міжнародного співробітництва в галузі виявленн і покарання осіб, які вчинили протиправні дії проти людства.
35. Принцип незастосування терміну давності щодо військових злочинів ізлочинів проти людства
36. Міжнародні військові трибунали щодо державних та військових злочинців.
37. Особливості формування і функціонування спеціальних міжнароднихсудових установ
38. Нюрнберзький трибунал
39. Токійський трибунал.
40. Міжнародний кримінальний трибунал для судового переслідування осіб, відповідальних за геноцид на території колишньої Югославії та Руанди.
41. Юрисдикція, організація діяльності, судочинство і рішення трибуналів.
42. Міжнародний кримінальний суд (МУС) в системі міжнародних органів.
43. Врегулювання суперечок із застосуванням процедур, передбаченихКонвенцією ООН з морського права 1982 р
44. Врегулювання суперечок відповідно до положень деяких інших морських конвенцій.
45. Роль Міжнародного Суду ООН і арбітражу у вирішенні спорів про розмежування морських просторів.
46. Правові основи створення та діяльності Міжнародного трибуналу зморського права.
47. Міжнародні судові органи з прав людини.
48. Універсальна система захисту прав людини.
49. Міжнародні конвенції про права людини, що передбачають створення договірних (контрольних) органів з прав людини.
50. Регіональні системи захисту прав людини.
51. Європейський суд з прав людини Європейський суд з прав людини (ЄСПЛ) у

системі міжнародного механізму захисту прав і свобод людини.

52. Реорганізація європейського механізму контролю та утворення єдиного
53. Європейського Суду з прав людини.
54. Склад суду та юрисдикція ЄСПЛ.
55. Право на подачу скарги до ЄСПЛ.
56. Вимоги, що пред'являються до скарги в ЄСПЛ.
57. Дружнє врегулювання справи у ЄСПЛ.
58. Розгляд справи у Великій палат у ЄСПЛ.
59. Юридичні наслідки рішень ЄСПЛ.
60. Реалізація рішень ЄСПЛ національними органами.
61. Судові справи щодо України в міжнародних судах.
62. Механізми притягнення рф до міжнародно-правової відповідальності за агресію проти України.
63. МС ООН та позов України проти рф.
64. Позови України до ЄСПЛ у зв'язку з агресією рф проти України.

Зарахування результатів неформальної освіти

Індивідуальна траєкторія здобувача вищої освіти у процесі вивченні навчальної дисципліни також реалізується через участь у неформальній/інформальній освіті.

Зарахування результатів неформальної освіти здійснюється на основі Порядку визнання у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти (URL: https://media.chnu.edu.ua/media/4g5fzssb/poriadok-vyznannia-rezultativ-navchannia-zdobutykh-shliakhom-neformalnoi-ta-abo-informalnoi-osvity.pdf).

За наявності належного сертифіката здобувачу освіти нараховується **3 бали** за відповідну тему, що прирівнюється до оцінювання виконання завдань практичного заняття. До зарахування приймаються результати проходження окремих тем дисципліни на авторитетних онлайн-платформах, наприклад, Coursera, Prometheus, навчальних курсів HELP.

Рекомендована література

Основна

1. Charter of the United Nations and Statute of the International Court of Justice. San Francisco, 1945. URL: https://treaties.un.org/doc/publication/ ctc/uncharter.pdf.
2. Convention for the Protection of Human Rights and Fundamental Freedoms, as amended by Protocols No. 11 and 14. Rome, 4.XI.1950 / Council of Europe. European Treaty Series. 1950. No. 5. URL: http://conventions.coe.int/Treaty/Commun/QueVoulezVous.asp?NT=005&CM=8&DF=27/07/2010&CL=ENG.
3. Convention on the Prevention and Punishment of the Crime of Genocide. Adopted by the General Assembly of the United Nation on 9 December 1948. No. 1021 / United Nation. Treaty Series. 1951. URL: https://treaties.un.org/doc/publication/unts/volume%2078/volume-78-i1021-english.pdf.
4. Convention on the Territorial Sea and the Contiguous Zone. Done at Geneva on 29 April 1958 / United Nation. Treaty Series. 1958. URL: https://www.gc.noaa.gov/documents/8_1_1958_territorial_sea.pdf.

5. Inter-American Convention on the Prevention, Punishment and Eradication of Violence Against Women «Convention of Belem Do Para». URL: http://www.oas.org/juridico/english/treaties/a-61.html.
6. Inter-American Convention to Prevent and Punish Torture. URL: http://www.oas.org/juridico/english/treaties/a-51.html.
7. International Committee of the Red Cross. Rule 16. URL: https://ihl-databases.icrc.org/customary-ihl/eng/docs/v1_rul_rule16.
8. International Convention on the Elimination of All Forms of Racial Discrimination (New York, 7 March 1966) / United Nation. Treaty Series. 1966. URL: https://treaties.un.org/Pages/ViewDetails.aspx?src= IND&mtdsg_no=IV-2&chapter=4&lang=en.
9. International Covenant on Civil and Political Rights. New York, 16 December 1966 / United Nations. Treaty Collection. URL: https://treaties.un.org/Pages/ ViewDetails.aspx?src=TREATY&mtdsg_no=IV-4&chapter=4&clang=_en.
10. OAS Declaration of the Rights and Duties of Man (adopted by the Ninth International Conference of American States, Bogota, Colombia, 1948). URL: http://www.hrcr.org/docs/OAS_Declaration/oasrights.html.
11. Permanent Court of International Justice(PCIJ). URL: http://www.icj-cij.org/pcij/index.php?p1=9
12. Rome Statute of the ICC, 17 July 1998. URL: http://www.icc-cpi.int/nr/rdonlyres/ea9aeff7-5752-4f84-be94-a655eb30e16/0/rome_statute_ english.pdf
13. Конвенція про запобігання злочину геноциду та покарання за нього : Конвенція, Міжнародний документ від 09.12.1948 р. Офіційний сайт Верховної Ради України. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_155#Text
14. Міжнародна конвенція про боротьбу з фінансуванням тероризму : Конвенція, Міжнародний документ від 09.12.1999 р. Офіційний сайт Верховної Ради України. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_518#Text
15. Міжнародна конвенція про ліквідацію всіх форм расової дискримінації : Конвенція, Міжнародний документ, Заява від 21.12.1965 р. Офіційний сайт Верховної Ради України. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_105#Text
16. Римський статут Міжнародного кримінального суду від 17 липня 1998 р. Верховна Рада України. Законодавство України. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_588

Додаткова

1. Бойчук Д. С., Гроза Д. В. Деякі питання щодо ратифікації Стамбульської Конвенції. Юридичний науковий електронний журнал. № 2/2022 с.148-152. DOI https://doi.org/10.32782/2524-0374/2022-2/32
2. Гаврильців М.Т., Лук'янова Г.Ю. Захист права людини на справедливий судовий розгляд у практиці європейського суду з прав людини. Юридичний науковий електронний журнал. №12/2022 с.72- DOI https://doi.org/10.32782/2524- 0374/2022-12/13
3. Дашкевич С. Міжнародні стандарти правового статусу судді. Актуальні проблеми правознавства, 2022. С. 38-43 ://www.kmu.gov.ua/news/desiatyi-pozovproty- rosii-v-iespl-sprava-pro- kolektyvne-harantuvannia-prav-ta-svobod-liudynyu-ievropi

4. Задерейко С. Ю. Міжнародне правосуддя як механізм притягнення до відповідальності за воєнні злочини: сучасні виклики та перспективи. DICTUM FACTUM. 2026. № 1(19). С. 343–348. DOI: 10.33744/2663-6352/2026-1-19-343-348. URL: https://df.duit.in.ua/index.php/dictum/article/view/536
5. Задерейко С. Ю. Санкції як механізм міжнародного правосуддя: правові та етичні аспекти. Київ : час і право. 2025. URL: https://kyivchasprava.kneu.in.ua/index.php/kyivchasprava/article/view/582
6. Канєнберг-Сандул О. К. Еволюція створення системи міжнародного правосуддя. Юридичний науковий електронний журнал. № 1/2022 с.317-319. DOI https://doi. org/10.32782/2524-0374/2022-1/7
7. Карвацька С.Б., Іванюк Р.В., Строїч М.І. Допустимість озброєнь у світлі рішень Міжнародного Суду ООН та практики держав. Аналітично-порівняльне правознавство. 2026. Том 3. № 2. С.293-297. DOI: https://doi.org/10.24144/2788-6018.2026.02.3.41
8. Карвацька С.Б., Іванюк Р.В. Права людини та правосуддя: нові дискусії до питання природи та взаємозв'язку. Juris Europensis Scientia. 2022. Вип.4. С.3-7. DOI https://doi.org/10.32782/chern.v4.2022.1
9. Кориневич А., Короткий Т. Спеціальний трибунал щодо злочину агресії проти України: realpolitik проти невідворотності покарання за злочин агресії. Український часопис міжнародного права № 2/2022. С. 33-42. https://doi.org/10.36952/uail.2022.2.33-42
10. Кориневич А., Короткий Т., Тропін З. Справа МС ООН Україна проти РФ «Щодо звинувачень у вчиненні геноциду відповідно до Конвенції про запобігання злочину геноциду та покарання за нього»: prima facie. Український часопис міжнародного права № 1/2022. С. 62-68. https://doi. org/10.36952/uail.2022.1.62-68
11. Маланчук Т.В., Зінченко Г.С. Правові механізми притягнення до відповідальності винних у злочинах, вчинених під час збройної агресії Росії проти України. Юридичний науковий електроннийжурнал.№ 5/2022 с.649-653 DOI https://doi.org/10.32782/2524-0374/2022-5/157129
12. Саєнко М.І., Рец В.В., Сароян Р.М. Застосування правових позицій Європейського суду з прав людини суддями України в рамках забезпечення права на свободу та особисту недоторканність. Юридичний науковий електронний журнал.№12/2022 с.50-53. DOI https://doi.org/10.32782/2524-0374/2022-12/7
13. Ходаківська Д. М. Екстериторіальність у застосуванні економічних санкцій. Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Право. № 70. 2022. С. 461-465
14. Цимбал В. О.,Коваль Д. С., Родік Т. П., Європейський суд з прав людини як правова гарантія захисту прав людини в Україні. Юридичний науковий електронний журнал. № 1/2022 с.103-106. DOI https://doi.org/10.32782/2524-0374/2022-1/23
15. Boyko I. 'International Judicial Precedent: Features, Types, Significance' Reality of Politics, 2022. 21(3), 26–42. DOI: https://doi.org/10.15804/rop2022302
16. Briefing Memo on the Latest Developments in ICJ's Ukraine v Russia Genocide Case. Truth Hounds. 2026. 17 Feb. URL: https://truth-hounds.org/en/cases/briefing-memo-on-the-latest-developments-in-icjs-ukraine-v-russia-genocide-case/

17. ICJ accepts Russia's counterclaim against Ukraine in genocide case. Caliber.Az. 2025. 09 Dec. URL: https://caliber.az/en/post/icj-accepts-russia-s-counterclaim-against-ukraine-in-genocide-case
18. ICJ Admits Russia's Counterclaims in Ukraine genocide case. Global Bihari. 2025. 09 Dec. URL: https://globalbihari.com/icj-admits-russias-counterclaims-in-ukraine-genocide-case/
19. ICJ allows Russian counterclaim that Ukraine committed 'genocide'. Israel National News. 2025. 08 Dec. URL: https://www.israelnationalnews.com/news/419022
20. ICJ's Recent Order in Ukraine v Russia Genocide Case — declaratory relief, asymmetric counter-claims, and direct connection requirement. Opinio Juris. 2026. 24 Feb. URL: https://opiniojuris.org/2026/02/24/icjs-recent-order-in-ukraine-v-russia-genocide-case-declaratory-relief-asymmetric-counter-claims-and-direct-connection-requirement/

Інформаційні ресурси

1. Верховна Рада України – http://www.rada.gov.ua/
2. Президент України – http://www.president.gov.ua/
3. Кабінет міністрів України – http://www.kmu.gov.ua/
4. Міністерство закордонних справ – http://mfa.gov.ua/ua
5. Міністерство юстиції – https://minjust.gov.ua/ua
6. Конституційний Суд України – http://www.ccu.gov.ua/uk/index
7. Організація Об'єднаних Націй – http://www.un.org/
8. Європейський суд з прав людини – http://echr.coe.int/
9. Міжнародний кримінальний суд – https://www.icc-cpi.int/
10. Постійна палата третейського суду – https://pca-cpa.org/en/home/
11. Міжамериканський суд з прав людини – https://www.corteidh.or.cr/
12. Африканський суд з прав людини та народів – https://www.achpr.org/
13. Міжнародний Суд ООН – www.icj-cij.org
14. Суд Європейського Союзу – www.curia.europa.eu/
15. Міжнародний трибунал з морського права – www.itlos.org
16. Permanent Court of International Justice– http://www.icj-cij.org/pcij/index.php?p1=9
17. Міжнародний трибунал по Руанді – http://www.unictr.org

Політика академічної доброчесності

Дотримання політики щодо академічної доброчесності учасниками освітнього процесу при вивченні освітнього компонента регламентовано чинними документами ЧНУ:

- «Етичний кодекс Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича»: https://www.chnu.edu.ua/universytet/normatyvni-dokumenty/etychnyi-kodeks-chernivetskoho-natsionalnoho-universytetu-imeni-yuriia-fedkovycha/;
- «Положенням про виявлення та запобігання академічного плагіату у Чернівецькому національному університету імені Юрія Федьковича»: https://www.chnu.edu.ua/universytet/normatyvni-dokumenty/polozhennia-pro-vyiavlennia-ta-zapobihannia-akademichnomu-plahiatu-u-chernivetskomu-

natsionalnomu-universyteti-imeni-yuriia-fedkovycha/;

- «Політикою використання штучного інтелекту в Чернівецькому національному університету імені Юрія Федьковича»: https://www.chnu.edu.ua/universytet/normatyvni-dokumenty/polityka-vykorystannia-shtuchnoho-intelektu-v-chernivetskomu-natsionalnomu-universyteti-imeni-yuriia-fedkovycha/.

Використання здобувачами освіти інструментів штучного інтелекту (ШІ) під час виконання навчальних завдань:

- допускається за умови дотримання принципів академічної доброчесності (здобувач освіти несе відповідальність за зміст, достовірність і результати поданої роботи, а у разі використання ШІ зобов'язаний зазначити факт і спосіб його застосування);
- не допускається використання ШІ як заміни самостійного виконання завдань або з метою порушення вимог академічної доброчесності;
- додаткові обмеження чи вимоги щодо використання ШІ можуть визначатися викладачем в освітньому процесі для конкретних видів навчальної діяльності відповідно до особливостей дисципліни.